

Primele manifestari culturale romanesti

Primele manifestari culturale de la noi sunt de ordin religios, cum se intampla de fapt si in restul Europei. Focarele de cultura sunt centrele monastice, iar pentru sud-estul europeii, un astfel de focar era, in epoca medievala, muntele Athos.

Omul medieval traia precar, era mereu pandit de pericol, era, prin urmare, superstitios, temator, dominat de obsesii, mereu cu privirea spre cer. In aceste conditii rolul Bisericii era unul central pentru ca sacerdotii concentrau puterea de a explica omului de rand ce i se intampla cu adevarat si de "a-i traduce" semnele din viata.

Cu totii erau invatati sa traiasca in orizontul mantuirii ori aceasta presupunea adoptarea unui stil de viata centrat pe laude aduse Domnului (imnografie) si pe gasirea unor modele, de exemplu viata sfiintilor (hagiografie).

Spre exemplu, la curtea lui Mircea cel Batran (1386-1418), a trait calugarul Filos sau Filotei care a compus niste scurte cantari bisericesti, practic niste imnuri religioase numite pripeale, in limba medio-vulgara. La acel moment cultura nu se facea in limba romana, ea nu putea incepe in limba romana pentru ca limba oficiala, de cult, era slavona (mediovulgara). Alte scrieri vor fi in greaca, polona, sarba.

La curtea lui Alexandru cel Bun (1400-1432), a activa calugarul Grigore Tamblac, de origine bulgara, care a compus "viata sfantului Ioan cel Nou", practic, un panigiric (lauda masiva adusa cuiva).

Scrierea are, dincolo de canoanele religioase, si elemente realiste, de interes documentar, ca, de pilda, intensitatea vietii spirituale la moldoveni. Un episod semnificativ in acest sens ar fi acela cand Alexandru cel Bun aranjeaza ca moastele facatoare de minuni sa fie aduse in Moldova, ceea ce devine eveniment national, iar domnul, pios varsa o lacrima, lamga catafalc.

Din Serbia, a trecut in Tara Romaneasca, calugarul Nicodim, care a infiintat manastirile Vodita si Tismana. Ucenicii sai au scris in limba sarba "Viata Sfantului Nicodim", care mizeaza pe impactul episoadelor supranaturale : trecerea prin foc fara urmari, viata duse mimal intr-o grota, cu asternut de plata, acte de exorcism.

Tot o hagiografie este "Viata patriarhului Nifon" de Gavriil Protul, seful comunitatii de calugari de la muntele Athos, invitat in tara romaneasca in 1517, cu prilejul sfintirii manastirii Curtea de Arges, de catre Neagoe Basarab (1512-1521).

Opera lui Gavriil se dezvolta pe doua axe retorice, aspect pe care il vom gasi in toata literatura medievala romaneasca. Identificam o axa a umanizarii si una a litotizarii. Deci, va fi hiporbilizat Nifon, care l-a initiat pe Neagoe Basarab, pe de o parte, si vor fi desfiintati pur si implu dusmanii patriarhului Nifon si ai domnitorului muntean, pe de alta parte.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari

<http://referatenoi.ro>

Interesant este ca tipul acesta de scriere va avea o succesiune bogata in cultrua romana in care s-au aflat mai mereu in prin plan descrierea relatiei maestru-discipol.